

Canta, oh musa, la còlera de la deessa Minerva

Aquest matí de març fa tant fred, que fins i tot el relleu de la deessa Minerva s'estremeix una mica. A poc a poc va deixondint els membres, petrificats des de fa segles a la paret d'una solitària torre a les muralles de Tarragona. És cert que al relleu només hi ha els peus i part de les cames cobertes per un vel, però una deessa, en realitat, mai perd ni el cap ni els braços ni la cintura, tant és que estigui malmès el suport físic on és representada. Malgrat el pas immisericorde dels segles, doncs, Minerva segueix ben viva dins la pedra, i ho veu tot i ho escolta tot des de la seva posició privilegiada.

Kesse, Tàrraco, Tarraquna... Minerva ha vist la ciutat canviar de nom, de colors, d'aromes, però mai d'essència. Ella guarda la memòria dels homes i les dones que l'han fet tan formosa, amb les muralles de carreus daurats, la Catedral on ressona el repic poderós de la Capona, l'amfiteatre, el circ, les rambles amb les seves parades de flors, el Balcó del Mediterrani.... Quant falta, es pregunta, perquè comenci Tarraco Viva? Quines ganes té, de veure la gent aplegant-se al capvespre, a prop de l'olivera, i sentir aquells monòlegs d'actors i actrius que recorden els temps que ella i els seus germans caminaven entre els mortals! Com va emocionar-la el monòleg d'Iras i la història de Cleòpatra, i el de tantes altres dones, des de les més humils fins a les més poderoses, de vegades mimades pels déus, altres cops maltractades per la història. Ha canviat tant el món i han canviat tantes coses...

Un soroll al peu de la torre distreu Minerva, que abaixa el cap, curiosa. Hi ha una gossa gran amb el pèl curt color perla, ensumant el rastre d'algun animaló entre les herbes. La deessa somriu. Sap qui vindrà, darrere la gossa. Fa mesos que ve, cada dia a la mateixa hora, i li ha sentit la veu —Mona! Aquí!— moltes vegades. Al cap d'un moment apareixen els cabells castanys, ben curts, i les muntures verdes de les ulleres de sol de l'Anna. Deu tenir uns quaranta anys, i és prima, airosa. Camina ràpid i porta un xandall de colors càlids amb l'elegància d'una patrícia. La Mona, que li arriba a la cintura, abaixa la testa i s'apressa a obeir-la, i quan li ve a l'encontre li borda fluixet, com per saludar-la,

i se la queda mirant amb la mateixa adoració amb què els mortals van adorar-la a ella, filla de Zeus, Minerva, la del casc daurat i la llança ardida. Avui l'Anna porta un aparell a les mans —mòbil, li diu— amb què atrapa el sol i el comparteix amb altres persones. Minerva mou el cap, admirada. No acaba de saber com funciona, quina és la màgia d'aquest estri digne dels déus, però pot entendre que Apol·lo es complaigui a romandre uns instants a les mans de l'Anna. De vegades l'ha vista de nit, amb l'Elna, la seva filla adolescent, carregant un telescopi portàtil que col·loquen prop de la torre, per observar els estels durant hores, plegades. Parlen de planetes llunyans i de mites lligats als estels: Selene, Venus... Minerva ha sentit l'Anna dient-li fluixet, a l'Elna, que ella no és com els planetes, lligats a una òrbita al voltant d'un sol. Ella podrà fer el que vulgui, ser qui vulgui. I la seva mare l'ajudarà, sempre.

Criatures fascinants, les dones. N'ha vist de tot tipus i condició al llarg dels segles. Moltes no han pogut ni somniar a viure com ho fa l'Anna, no han pogut aprendre el que ella sap, no han pogut escollir un treball i guanyar-se un sou, ni estalviar per comprar-se unes ulleres de sol verdes, o una casa, o una gossa, o un futur. No han pogut governar un país ni decidir lliurement si volen tenir fills o no, a qui volen estimar, qui o què els agradaria ser... En canvi, ara moltes dones poden mirar el món d'una manera diferent, amb la seguretat que nia als ulls foscos de l'Elna.

Ha canviat el món i han canviat moltes coses, sí, però encara queda tanta lluita... De vegades venen dones a veure-la, li deixen petites ofrenes a les esquerdes del mur de la torre, li expliquen les penes. Algunes s'hi queden poc, només un moment de respir abans de tornar a una casa on esperen els nens, els malalts, l'egoista que la ferma amb cadenes invisibles. Ha vist passar amunt i avall noies joves, tristes i enutjades quan descobreixen que, tot i fer la mateixa tasca que els homes, els paguen menys, i han d'esforçar-se molt més per ser escoltades, per liderar.

Guardiana de la ciutat, Minerva no resta mai indiferent i, com en els temps de la *Ilíada*, ha anat inspirant algunes tarragonines perquè guiessin les altres, perquè els donessin suport i no es rendissin, perquè obrissin camí a les que vindran.

Cap mortal veurà néixer un temps on no hi hagi dolor o tristesa, ho sap; però sí que és possible viure en un entorn sense injustícia. Aquest món arribarà, ho sap; i ella vol ajudar-les.

Mira cap avall per veure què fa l'Anna, però ja no hi és. Distreta pels seus pensaments, ha passat el temps—què són, unes hores, per a una deessa?—i el sol ja és alt al cel. Alguns núvols vagaregen per l'horitzó. De fons, una remor s'acosta. Inclina el cap i escolta, atenta, les veus que li porta el zèfir. Són veus de gent que es manifesta pels carrers de la ciutat. Què diuen? Sent crits dels homes que diuen que no cal fer tant. Que tot estava bé com estava. Que la família és el primer i que hi ha un ordre i que les dones haurien de tornar a ser les mares, les esposes dolces que s'han perdut. També hi ha veus d'algunes dones, dones dient que ja n'hi ha prou, de tant feminisme, que no està bé ser rebel, que cal deixar les coses al seu lloc. Dones i homes dient que aquella noia violada en el fons ho volia, que la culpa és d'ella, que havia begut massa, que a qui resta a casa i és com cal no li passen, aquestes coses.

Minerva se'n fa creus. Què és això...? Com gosen? Però on s'és vist, dones fent-se la guerra a elles mateixes? Què és, aquesta veu tan fosca, que pretén cobrir-les totes altre cop de cadenes? Qui vol treure'ls del cap el casc de guerreres per tapar-se'l altre cop amb mantellines?

Un tro olímpic ressona al cel. Enmig d'una llum engegadora, Zeus, pare dels déus, apareix davant Minerva i, creuat de braços, li retreu la seva predilecció per les mortals. Ja t'estàs enrabiant altre cop, filla. Ho veus? T'ho he dit molts cops, que ja no són temps d'intervenir en els assumptes dels humans. Recorda els maldecaps que ens va donar Helena de Troia!

Minerva brama com una lleona. Però com en sou, de covards, déus i homes! Que no veus com les maltracten, encara? Que potser poden tornar tranquil·les a casa a les nits? Que no segueixen portant elles soles la càrrega de tantes cases, encara? Que no hi ha dones que s'estimen amb un amor que encara no pot dir el seu nom en veu alta, aquí, a la meva ciutat? Que no les veus, les iaies que caminen als peus de la meva torre, doblegades pel treball

dels anys, les malalties i els homes, espantades davant d'un futur que albiren pobre i solitari? Que potser no els has sentit, els seus crits desesperats, quan les colpegen, quan les maten, quan la manada horrible els esquinça el ventre indefens? Prou, he dit! I Minerva baixa la llança amb tanta força, que obre una esquerda des dels seus peus fins a la base de la torre.

Un núvol blanc envoltat de tempesta cobreix el rostre avergonyit de Zeus, que desapareix entre boires. Els rajos del sol de migdia, valents, travessen l'aire fins a dibuixar esclats de llum sobre l'armadura platejada de Minerva que, escut en mà, salta del pedestal a terra. Amb un udol poderós, la deessa crida les seves germanes, dones en lluita, a la batalla.